

E d i č n í p o z n á m k a

Sborník *Cramârs I* otevírá řadu Svatobor, kterou Oddělení italianistiky Ústavu románských studií FF UK chce věnovat dílům o Furlansku a o jeho vztazích s Českými zeměmi.

O to, že v dějinách našich zemí je nemálo společného, svědčí například osobnost Přemyslovce Svatobora, syna Spytihněva II. a synovce krále Vratislava, který panoval nad Furlanskem v letech 1084-1086. Pod jménem Fridrich byl totiž druhým akvilejským patriarchou, který současně vykonával světskou vládu, a tím se podílel na založení středověkého politického útvaru rozhodujícího pro vznik furlanského národa.

Tři roky jsou bezpochyby příliš krátkou dobou, aby panovník zanechal za sebou nesmazatelnou stopu. Pro nás však je takovým odkazem Svatoborova účast při zakládání dvou významných klášterů: Rosacis a Mueç.

Tato epizoda může posloužit též jako svědectví o tom, jak málo známe naše společné dějiny. Zajímavé by bylo například zjistit, v čem přesně spočíval Svatoborův podíl. Jakou roli pak v celé záležitosti hrál jeho příbuzný Kocel (*Chazili, Cazili*), *miles* z Mueç (*Muosiza*)?

Odpověď ještě neznáme, avšak stejně můžeme být vděčni Čechovi, který se zasloužil o vznik mueçského skriptoria, jednoho z hlavních kulturních středisek ve Furlansku.

Sborník *Cramârs I* zdaleka není prvním furlanistickým dílem vydaným v Praze. Prvenství patří textu přednášky z roku 1854, kterou Giuseppe Valentinelli konal ve Vlasteneckém sále Karolina. Tento akt lze pokládat za celosvětovou premiéru oboru furlanských studií.

G. Valentinelli, „Degli studi sul Friuli. Memoria letta alla Reale Società Boema delle Scienze, in Praga, il 23 ottobre 1854“. In: *Abhandlung der königlich. Böhmischen Gesellschaft der Wissenschaften*, V. Folge, 9. Band, 1856.

Naši pozornost si zajisté ještě zaslouží alespoň jedná jazykovědná monografie:

[Ludwig Salvator von Habsburg-Lothringen, P. M. Lacroma, U. Pelis, G. Pitac, D. Zorzut], *Zärtlichkeitsausdrücke und Kosewörter in der friulanischen Sprache*, Prag, 1915.

O zajímavosti této publikace svědčí přetisk s italským překladem a novým úvodem z roku 1996:

Luigi Salvatore d'Asburgo Lorena, *Fraasi d'affetto e vezzeggiativi in friulano*, Udine, 1996.

Sborník skládají především překlady akt konference, která se konala v

listopadu roku 1996 v Tumieçi:

G. Ferigo, A. Fornasin (usp.), *Cramars. Atti del convegno internazionale di studi "Cramars. Emigrazione, mobilità, mestieri ambulanti dalla Carnia in Età Moderna"*. Tolmezzo, 8, 9 e 10 novembre 1996, Tavagnacco, 1997.

Příspěvky přeložily studentky 2. a 3. ročníku italianistiky. Jmenovitě jedná se o slečny Ivetu Nakládalovou, Jiřinu Němcovou, Kateřinu Bohadlovou a Hanu Vojtíškovou, kterým upřímně děkujeme za dobrovolnou pomoc. Zde uvádíme údaje o původních textech:

A. Fornasin, „Terra, credito ed emigrazione commerciale in Carnia durante l'età moderna“. In: Ferigo-Fornasin 1997, s. 153-180.

Iveta Nakládalová přeložila první část - do kapitoly *Cena půdy* včetně - Jiřina Němcová přeložila část druhou - od kapitoly *Rejstříky „libri delle notifiche“* včetně.

D. Molfetta, „I cramars in viaggio“. In: Ferigo-Fornasin 1997, s. 197-214.

G. Cadorini, „Pes stradis dal Païs Cec“. In: Ferigo-Fornasin 1997, s. 305-315. Italský překlad (F. Ferigo): „Sulle strade del paese Ceco“. In: Ferigo-Fornasin 1997, s. 315-320.

Český překlad vychází z italské verze, byl však revidován autorem na základě furlanského originálu. Seznam místních jmen v něm byl též autorem aktualizován.

Sborník z konference v Tumieçi obsahoval také jeden příspěvek české autorky, který zde otiskujeme v originálu s drobnými úpravami.

L. Sulitková, „Italiani a Brno prima della battaglia della Montagna Bianca“ (z češtiny přeložil G. Cadorini). In: Ferigo-Fornasin 1997, s. 75-87.

Ve sborníku se nachází pro úplnost také nové vydání staršího článku:

G. Cadorini, „Furlanští kramáři na severovýchodě od Alp v 16.-18. století. Výzkumný návrh“. In: *Český lid*, 83, 1996, 3, s. 211-220.

Děkujeme proto Ústavu pro etnografii a folkloristiku AV ČR, který souhlasil s přetiskem. V novém vydání je upraveno především znění vlastních jmen, která se teď shodují jednak s ostatními příspěvky ve sborníku, jednak s tvary ve zdrojích, odkud článek čerpá. Kromě toho jsme vypustili seznam místních jmen, který je značně překonán seznamem prvního autora příspěvku v tomto svazku.

G. C.